

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒ. ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

Ուսումնական հաստատության անվանումը

Հաստատում եմ

Տնօրեն Ս. Ավանեսյան

«_____» _____ 2026թ.



ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ-ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ _____ Իմ հայրենիքը

ԴԱՄԱՐԱՆ _____ 5 ԿԻՍԱՄՅԱԿ _____ I, II ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ _____ 2026-2027 ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ _____ 68 2

(տարեկան) (շաբաթական)

ԴԱՍԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ _____ Իմ հայրենիքը

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ _____ Ձանգակ ՀԵՂԻՆԱԿ _____ Լիլիթ Մկրտչյան, Սեդա Քոչարյան, Հայկանուշ Ղևոնդյան

ՈՒՍՈՒՑԻՉ _____ Ռուզաննա Խաչատրյան

Քննարկվել, հավանության է արժանացել _____

մեթոդափափորման _____ նիստում: Արձանագրություն թիվ _____

Մեթոդափափորման նախագահ _____ Մերի Դանիելյան

(ստորագրություն)

(ազգանուն, անուն)

Տնօրենի տեղակալ _____

(ստորագրություն)

Մերի Մկրտչյան

(ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՍԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ		ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՍԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
						ԸՆԴ	ՏԵՄ	ԳՈՐԾ	
ԹԵՄԱ 1		Ես ապրում եմ լեռնային երկրում: Քարտեզն իմ գործիքն է՝ ժամանակի և տարածության մեջ: (13 ժամ)							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել հայրենիք հասկացությունը մեկնաբանելու, տարբեր քարտեզներ ճանաչելու և կիրառելու հմտություն, հոգատար վերաբերմունք սեփական ազգի ու հայրենիքի պատմամշակութային ձեռքբերումների նկատմամբ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		1. Նկարագրի իր բնակության վայրը, պետությունը, հայոց հայրենիքը, նրա աշխարհագրական դիրքը, սահմանները, պատմաաշխարհագրական միջավայրը: 2. Ներկայացնի հայրենիքի խորհրդանիշները: 3. Մեկնաբանի և կիրառի զանազան քարտեզներ: 4. Գնահատի իր համայնքի, ազգի պատմամշակութային ձեռքբերումները:							
1	Ներածություն	Իմանա առարկայի բովանդակության մասին Ճանաչի իր հայրենիքը, ծանոթանա մեր հայրենիքի պատմության որոշակի իրադարձությունների հետ Իմանա հայ ժողովրդի ծագումնաբանության, կյանքի, կենցաղի, մշակույթի, ավանդապատումների, «Մասնա ծոեր» էպոսի մասին	Նկարագրում է առարկայի ուսումնասիրության հիմնական թեմաները և թվարկում հայոց պատմության, կենցաղի ու «Մասնա ծոեր» էպոսի վերաբերյալ հիմնական փաստերը:	3-5	1	0,5	0,5		
2	Ես իմ փոքրիկ հայրենիքում	Բացահայտել «հայրենիք» հասկացության բովանդակությունը, Հայկական լեռնաշխարհի դերը որպես հայերի հայրենիք և պաշտպանության կարևորությունը:	Սահմանում է «իմ հայրենիք» եզրույթը, տեղորոշում Հայկական լեռնաշխարհը որպես հայերի պատմական հայրենիք և հիմնավորում հայրենիքի պաշտպանության անհրաժեշտությունը:	7	1	0,5	0,5		
3	Իմ երկիրը, մարզը, համայնքը	Ծանոթացնել ՀՀ անկախության հռչակմանը, տարածքին, վարչատարածքային բաժանմանը, օրհներգին և Արցախի մասին հիմնական տեղեկություններին:	Ներկայացնում է ՀՀ անկախության հռչակման տարեթիվը, տարածքի մակերեսն ու ՀՀ օրհներգը, թվարկում է ՀՀ մարզերը, բնութագրում իր համայնքն ու մարզը և փաստում Արցախի վերաբերյալ պատմաաշխարհագրական տվյալներ:	8	1	0,5	0,5		
4	Մեր հարևանները	Ուսումնասիրել ՀՀ սահմանակից պետությունները և դրանց հետ առկա միջպետական հարաբերությունների բնույթը:	Ցույց է տալիս քարտեզի վրա ՀՀ սահմանակից պետությունները և բացատրում ՀՀ-ի ու հարևան երկրների միջպետական հարաբերությունների առանձնահատկությունները:	9-10	1	0,5	0,5		
5	Ամփոփում 1. (քարտային աշխատանք)	Ապահովել անցած թեմաների վերաբերյալ գիտելիքների գործնական ստուգումն ու ամրապնդումը քարտային առաջադրանքների միջոցով:	Կատարում է քարտային առաջադրանքները՝ կիրառելով ՀՀ աշխարհագրության ու վարչական բաժանման վերաբերյալ գիտելիքները, և վերլուծում սեփական աշխատանքի արդյունքները:		1		1		
6	Քարտեզի տեսակները և տարբերությունները: Արդյոք կարևո՞ր են քարտեզները պատմության մեջ	Ծանոթացնել քարտեզի ստեղծման պատմությանը, դրանց դասակարգմանն ըստ բովանդակության և մասշտաբի	Տարբերակում է քարտեզներն ըստ բովանդակության (ֆիզիկական, պատմական, քաղաքական) և պարզաբանում մասշտաբի	11-16	1	0,5	0,5		

		Էությունը:	նշանակություն ու քարտեզի դերը պատմության ուսումնասիրման գործում:					
7	Ես ճանապարհորդում եմ Հայկական լեռնաշխարհի տարածքով՝ լճեր, նահանգներ	Ծանոթացնել Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրական դիրքին, սահմաններին և խոշոր լեռնաշխարհագրական միավորներին:	Նկարագրում է Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրական դիրքն ու սահմանները, անվանում և քարտեզի վրա ցույց է տալիս գլխավոր լեռներն ու լեռնաշղթաները:	17-18	1	0,5	0,5	
8	Ես ճանապարհորդում եմ Հայկական լեռնաշխարհի տարածքով, Մեծ Հայքի 15 աշխարհները:	Ուսումնասիրել Հայկական լեռնաշխարհի ջրային համակարգը (լճեր, գետեր) և Մեծ Հայքի վարչական բաժանումը (15 նահանգներ):	Թվարկում ու քարտեզի վրա տեղորոշում է Հայկական լեռնաշխարհի լճերն ու գետերը և անվանում Մեծ Հայքի 15 աշխարհները (նահանգները):	19-20	1	0,5	0,5	
9	Ես ճանապարհորդում եմ Հայկական լեռնաշխարհի տարածքով՝ մայրաքաղաքներ, բերդեր, ամրոցներ, եկեղեցիներ	Բացահայտել հայոց պատմական մայրաքաղաքների և բերդաշինության պատմամշակութային նշանակությունը:	Թվարկում է Հայաստանի պատմական մայրաքաղաքները ժամանակագրական հաջորդականությամբ և մեկնաբանում բերդերի ու ամրոցների կառուցման ռազմավարական անհրաժեշտությունը:	21	1	0,5	0,5	
10	Ես ճանապարհորդում եմ Հայկական լեռնաշխարհի տարածքով՝ մայրաքաղաքներ, բերդեր, ամրոցներ, եկեղեցիներ	Ուսումնասիրել պատմական ամրոցների և եկեղեցաշինության դերը հայ ժողովրդի հոգևոր-մշակութային կյանքում:	Բնութագրում է նշանավոր ամրոցներն ու եկեղեցիները և բացատրում հոգևոր-մշակութային կենտրոնների դերը պատմական տարբեր ժամանակաշրջաններում:	21-23	1	0,5	0,5	
11	Զինանշաններ և դրոշներ՝ ժամանակակից	Ծանոթացնել պետական խորհրդանիշների (դրոշ, զինանշան) էությունը, դրանց պատմական փոփոխություններին և բաղադրիչների նշանակությունը:	Նկարագրում է ՀՀ ժամանակակից դրոշն ու զինանշանը և պարզաբանում զինանշանի տարրերի (տուր, ճյուղ, հասկերի խուրձ, շղթա) խորհրդանշական իմաստը:	24-25	1	0,5	0,5	
12	Զինանշաններ և դրոշներ՝ պատմական Ազգային խորհրդանիշներ	Ուսումնասիրել պատմական տարբեր շրջանների հայկական դրոշներն ու զինանշանները և դրանց դերը ազգային ինքնության պահպանման գործում:	Համեմատում է պատմական ու ժամանակակից ազգային խորհրդանիշները և արժևորում խորհրդանիշների դերը պատմամշակութային ժառանգության մեջ:	26-28	1	0,5	0,5	
13	Ամփոփում 2. (բանավոր հարցում)	Ստուգել և համակարգել «Ես ապրում եմ լեռնային երկրում» թեմայի շրջանակում ձևավորված գիտելիքներն ու քարտեզագրական հմտությունները:	Վերարտադրում է «հայրենիք» հասկացության առանցքային գաղափարները: Ցույց է տալիս քարտեզի վրա Հայաստանը, սահմանները, լեռներն ու ջրային համակարգերը: Մեկնաբանում է հայրենիքի խորհրդանիշներն ու պատմամշակութային ձեռքբերումները:		1		1	
ԹԵՄԱ 2		Հայերի (իս) ծագումնաբանությունը. Հայկական լեռնաշխարհի բնակիչների կյանքը, կենցաղն ու ավանդապատումները: (16 ժամ)						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Զնավորել հայ ժողովրդի ծագումնաբանությունը, մշակույթը, կենցաղը, ավանդապատումները, ծեսերն ու տոները նկարագրելու և վերլուծելու կարողություն: Մերմանել հոգատար վերաբերմունք ու վարքագիծ ազգային հոգևոր և նյութական մշակույթների նկատմամբ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՄՈՒՆԵՐԸ		1. Մեկնաբանի Հայկական լեռնաշխարհի բնակիչների ավանդական զբաղմունքը, առօրյա կյանքն ու կենցաղը, նյութական և հոգևոր մշակույթի բաղադրիչները (մշակույթը և կենցաղը, ազգային տարազը, խոհանոցը, կիրառական արվեստը), ավանդույթները, տոներն ու ծեսերը: 2. Վերլուծի հայ ժողովրդի ծագման մասին ավանդապատումները՝ ներկայացնի դրանց ազդեցությունը իր ինքնության ձևավորման վրա:						

		3. Վերլուծի տեղանքի ու իրադարձությունների, պատմաաշխարհագրական տեղանունների հետ կապված ավանդապատումները: 4. Գնահատի ազգային հոգևոր-մշակութային արժեքները որպես համամարդկային արժեքներ: 5. Ներկայացնի Հայաստանի Հանրապետության ազգային փոքրամասնությունների ավանդական մշակույթին ու կենցաղին:					
14	Մշակույթ և կենցաղ:	Ծանոթացնել մշակույթի հիմնական դրսևորումներին և Հայկական լեռնաշխարհի ավանդական կենցաղային միջավայրին:	Բացատրում է «մշակույթ» հասկացությունը և տարբերակում դրա տեսակները (նյութական, հոգևոր): Նկարագրում է Հայկական լեռնաշխարհի բնակչության ավանդական կենցաղի առանձնահատկությունները:	30-32	1	0,5	0,5
15	Մշակույթ և կենցաղ: Հայկական ազգային խոհանոցը	Ներկայացնել ազգային խոհանոցի դերը ժողովրդի մշակութային ինքնության և ծիսակարգի մեջ:	Պարզաբանում է «ազգային խոհանոց» հասկացությունը: Թվարկում է հայկական ավանդական կերակրատեսակները և ներկայացնում դրանց հետ կապված ծեսերն ու սովորույթները:	33	1	0,5	0,5
16	Մշակույթ և կենցաղ:Ազգային տարազ	Բացահայտել հայկական ավանդական տարազի կառուցվածքը, գեղագիտական ու խորհրդանշական առանձնահատկությունները:	Բնութագրում է հայկական ավանդական տարազի ընդհանուր առանձնահատկությունները: Տարբերակում և նկարագրում է տղամարդու և կնոջ տարազի բաղադրիչները: Մեկնաբանում է տարազի տարրերի (գույներ, զարդանախշեր) խորհրդանշական իմաստը:	34	1	0,5	0,5
17	Մշակույթ և կենցաղ: Կիրառական արվեստ	Ուսումնասիրել հայկական ավանդական արհեստների պատմական ընթացքն ու դրանց գործնական նշանակությունը:	Սահմանում է «կիրառական արվեստ» հասկացությունը: Ներկայացնում է ոսկերչության, գինեգործության և գորգագործության զարգացման առանձնահատկությունները:	35-38	1	0,5	0,5
18	Ամփոփում 3. (հարց ու պատասխան)	Ստեղծել հնարավորություն «Մշակույթ և կենցաղ» բաժնի հիմնական դրույթների վերհիշման և յուրացման աստիճանի գնահատման համար:	Վերարտադրում, ամփոփում և կիրառում է «Մշակույթ և կենցաղ» բաժնից ստացած գիտելիքները:		1		1
19	Հայ ժողովրդի ծագման ավանդապատումները	Ներկայացնել հայերի ծագման մասին հայկական և օտարալեզու ավանդազրույցների պատմամշակութային արժեքը:	Վերարտադրում է հայ ժողովրդի ծագման մասին ավանդապատումների բովանդակությունը: Բացատրում է տարբեր ժողովուրդների ավանդապատումների պատմական արժեքն ու տեղեկատվական նշանակությունը:	39-40	1	0,5	0,5
20	Հայ ժողովրդի ավանդապատումներ՝ տեղանք աշխարհագրական և պատմական վայրեր:	Ցուցադրել պատմական իրադարձությունների, ավանդապատումների և տարածական տեղանունների միջև եղած կապերը:	Գիտի պատմաաշխարհագրական տեղանունների հետ կապված ավանդապատումները: Գիտի ավանդապատման և տեղանվան հավանական պատճառահետևանքային կապերը: Քարտեզի վրա տեղորոշում է ավանդապատումների հետ կապված	40-42	1	0,5	0,5

			պատմական վայրերը:					
21	Ազգային ավանդույթներ, ծեսեր	Խթանել ազգային ծեսերի ու ավանդույթների պատմական ու ժամանակակից դրսևորումների համադրական վերլուծությունը:	Թվարկում է ազգային-հոգևոր ծեսերն ու ավանդույթները: Համեմատում է ավանդական ծեսերը ժամանակակից դրսևորումների հետ: Արտահայտում է հիմնավորված վերաբերմունք ազգային ավանդույթների պահպանման վերաբերյալ:	43	1	0,5	0,5	
22	Պետական տոներ	Նպաստել պետականության, անկախության արժևորմանը և քաղաքացիական ինքնագիտակցության ձևավորմանը:	Արժևորում է պետական անկախության նշանակությունը և ներկայացնում ՀՀ անկախության վերաբերյալ հիմնական փաստերը: Թվարկում է ՀՀ պետական տոները և պարզաբանում դրանց դերը հասարակական կյանքում:	44	1	0,5	0,5	
23	Ամփոփում 4. (քարտային աշխատանք)	Ապահովել քարտային առաջադրանքների միջոցով անցած թեմաների գործնական կիրառումն ու ստուգումը:	Կիրառում է ստացված գիտելիքները քարտային առաջադրանքներ կատարելիս և վերլուծում արդյունքները:		1		1	
24	Ավանդույթներ, ծեսեր, եկեղեցական տոներ (Ավետում, Սուրբ Ծնունդ, Սուրբ Հարություն)	Բացահայտել գլխավոր եկեղեցական տոների պատմական, հոգևոր և մշակութային խորհուրդը:	Տարբերակում է «ավանդույթ», «ծես» և «եկեղեցական տոն» հասկացությունները: Բնութագրում է ազգային հոգևոր-մշակութային արժեքամակարգը: Բացատրում է Ավետման, Սուրբ Ծննդյան և Սուրբ Հարության տոների բովանդակությունը:	45-47	1	0,5	0,5	
25	Ավանդույթներ, ծեսեր, եկեղեցական տոներ (Տյառնընդառաջ, Բարեկենդան)	Ծանոթացնել ժողովրդական-եկեղեցական ծիսակատարությունների ընթացակարգին և դրանց համամարդկային արժեքին:	Նկարագրում է Տյառնընդառաջի ծիսակատարությունը և բացատրում տոնի նշանակությունը: Ներկայացնում է Բարեկենդան տոնի բովանդակությունը և արժևորում ազգային արժեքները համամարդկային կոնտեկստում:	48-49	1	0,5	0,5	
26	Ավանդույթներ, ծեսեր, եկեղեցական տոներ (Վարդավառ, Համբարձում), Հարսանիք	Ուսումնասիրել ժողովրդական ծեսերի, ջրի ու բնության պաշտամունքային տոների և ավանդական հարսանիքի ընթացակարգը:	Վերարտադրում է Վարդավառի տոնին նվիրված ավանդապատումները: Բացատրում է Համբարձման տոնի բովանդակությունը: Նկարագրում է ավանդական հայկական հարսանիքի ծիսական փուլերը:	50-53	1	0,5	0,5	
27	Հայաստանի ազգային փոքրամասնությունների ավանդական մշակույթն ու կենցաղը, ավանդույթներն ու տոները	Ծանոթացնել ՀՀ տարածքում ապրող ազգային փոքրամասնությունների մշակութային ժառանգությանն ու կենցաղին:	Թվարկում է Հայաստանի Հանրապետությունում բնակվող ազգային փոքրամասնություններին: Նկարագրում է նրանց ավանդական մշակույթը, կենցաղը և տոները:	54-57	1	0,5	0,5	
28	Հայաստանի ազգային փոքրամասնությունների ավանդական մշակույթն ու կենցաղը, ավանդույթներն ու տոները	Զարգացնել տարբեր ժողովուրդների մշակութային առանձնահատկությունները	Զուգահեռներ է անցկացնում հայկական և ՀՀ ազգային փոքրամասնությունների	57-60	1	0,5	0,5	

		համադրելու և հանդուրժողականություն դրսևորելու միջավայր:	սովորույթների ու տոների միջև: Ներկայացնում է փաստեր ՀՀ-ում մշակութային բազմազանության վերաբերյալ:					
29	Ամփոփում 5. (Գործնական աշխատանք)	Գործնական աշխատանքի միջոցով ստուգել թեմայի յուրացման մակարդակը, գիտելիքներն ու ձևավորված կարողությունները:	Դրսևորում կայուն գիտելիքներ, կարողություններ և արժեքներ գործնական աշխատանքի միջոցով:		1		1	
ԹԵՄԱ 3		Հայոց քրիստոնեական արժեհամակարգը: (14 ժամ)						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել քրիստոնեության հոգևոր, բարոյական, արժեքային համակարգի հիմունքները ուսումնասիրելու, հոգևոր-ազգային կառույցի դերը հասարակության կյանքում կարևորելու հմտություն, հարգանք սեփական ավանդույթների նկատմամբ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		1. Ուսումնասիրի քրիստոնեության հոգևոր, բարոյական, արժեքային համակարգի հիմունքները: 2. Նկարագրի պատմական և մշակութային գործիչներին ու նրանց գործունեությունը քրիստոնեության ընդունման և տարածման գործում: 3. Մեկնաբանի քրիստոնեական եկեղեցու խորհուրդները: 4. Նկարագրի Հայաստանում բնակվող այլ ժողովուրդների կրոնա-դավանաբանական համակարգերը: 5. Համեմատի նախաքրիստոնեական և քրիստոնեական արժեհամակարգերի ընդհանրություններն ու առանձնահատկությունները հայ հասարակության մեջ						
30	Քրիստոնեության արժեհամակարգը	Ծանոթացնել քրիստոնեական հոգևոր-բարոյական արժեքներին, պատվիրաններին և դրանց դերին հասարակական կյանքում:	Բացատրում է քրիստոնեական բարոյական հիմնարար արժեքներն ու պատվիրանները, ինչպես նաև վերլուծում դրանց ազդեցությունը անհատի և հասարակության վարքագծի վրա:	63-64	1	0,5	0,5	
31	Աստվածաշնչյան առակներ, նոր կտակարանային պատմություններ	Ուսումնասիրել աստվածաշնչյան առակների բովանդակությունը, դրանցում պարունակվող խրատներն ու բարոյական դասերը:	Նկարագրում է աստվածաշնչյան հիմնական առակների բովանդակությունն ու նորկտակարանային պատմությունները, բացատրում է դրանցում պարունակվող բարոյական, հոգևոր ու դաստիարակչական խրատները և կարողանում է վերլուծել աստվածաշնչյան առակների այլաբանական իմաստն ու դրանց արդիականությունը ժամանակակից արժեհամակարգի ձևավորման գործում:	65-67	1	0,5	0,5	
32	Քրիստոնեական եկեղեցու խորհուրդները	Ծանոթացնել քրիստոնեական եկեղեցու յոթ խորհուրդներին և դրանց հոգևոր-ծիսական իմաստին:	Թվարկում է քրիստոնեական եկեղեցու խորհուրդները, բացատրում Մկրտության և Դրոշմի խորհուրդների ծիսական ընթացքն ու նշանակությունը:	68-69	1	0,5	0,5	
33	Քրիստոնեական եկեղեցու խորհուրդները	Ուսումնասիրել եկեղեցական մյուս խորհուրդների էությունն ու դրանց կիրառությունը մարդու կյանքի տարբեր փուլերում:	Նկարագրում է Ապաշխարության, Հաղորդության և Պսակի խորհուրդների բովանդակությունը և պարզաբանում դրանց դերը քրիստոնեական կենցաղում:	70-71	1	0,5	0,5	

34	Քրիստոնեության ընդունումը Հայոց աշխարհում. Առաքյալներ	Բացահայտել Ս. Թադեոս և Ս. Բարթողիմեոս առաքյալների քարոզչական գործունեությունը Հայաստանում և քրիստոնեության պետականացման նախադրյալները:	Նկարագրում է Ս. Թադեոս և Ս. Բարթողիմեոս առաքյալների քարոզչական գործունեությունն ու նահատակությունը Հայաստանում, բացատրում է Հայ Առաքելական Եկեղեցու «առաքելական» տիտղոսի պատմական ծագումը, ներկայացնում է քրիստոնեության տարածման ու պետականացման պատմական, քաղաքական ու հոգևոր նախադրյալները և կարողանում է վերլուծել առաքելական քարոզչության ազդեցությունը հայ ինքնության ու մշակույթի ձևավորման վրա:	72-73	1	0,5	0,5	
35	Ամփոփում 6. (խմբային աշխատանք)	Խթանել թեմատիկ նյութի համատեղ վերլուծությունը, համագործակցային հմտություններն ու ձեռք բերված գիտելիքների համակարգումը:	Համագործակցում է խմբի անդամների հետ, լուծում առաջադրված խնդիրները և ներկայացնում քրիստոնեական արժեհամակարգի վերաբերյալ խմբային աշխատանքի արդյունքները:		1		1	
36	Հայոց եկեղեցու սրբերը	Ծանոթացնել սրբադասման էությանը և Հայոց եկեղեցու վաղ շրջանի սրբերի պատմական ու հոգևոր կերպարներին:	Պարզաբանում է «սուրբ» հասկացությունը և բնութագրում վաղ քրիստոնեական շրջանի հայտնի սրբերի (օր. Հռիփսիմյանց և Գայանյանց կույսեր) գործունեությունն ու նշանակությունը:	73-74	1	0,5	0,5	
37	Հայոց եկեղեցու սրբերը	Ուսումնասիրել Հայոց եկեղեցու պատմության հետագա շրջանների սրբերի կյանքն ու ազգամվեր գործունեությունը:	Նկարագրում է Հայոց եկեղեցու նշանավոր սրբերի (օր. Ս. Վարդան Մամիկոնյան, Ս. Գրիգոր Նարեկացի) կյանքը, վերլուծում նրանց թողած հոգևոր-մշակութային ժառանգությունը:	75-78	1	0,5	0,5	
38	Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ և Մեսրոպ Մաշտոց	Բացահայտել Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի պատմական կերպարը, նրա դերը քրիստոնեության ընդունման և Հայ Առաքելական Եկեղեցու հիմնադրման գործում:	Նկարագրում է Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի կյանքն ու գործունեությունը և գնահատում նրա դերը հայոց դարձի ու եկեղեցական կառույցի ձևավորման մեջ:	79-80	1	0,5	0,5	
39	Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ և Մեսրոպ Մաշտոց	Ներկայացնել Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի գործունեությունը, գրերի գյուտի հոգևոր-մշակութային և պետական պահպանման նշանակությունը:	Ներկայացնում է Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի կենսագրությունը և բացատրում հայոց գրերի ստեղծման հոգևոր ու ազգապահպան նշանակությունը:	81-83	1	0,5	0,5	
40	Հայաստանում ապրող ազգային փոքրամասնությունների կրոնա-մշակութային համակարգերը	Ծանոթացնել ՀՀ տարածքում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների (եզդիներ, ասորիներ) կրոնական առանձնահատկություններին:	Թվարկում է ՀՀ ազգային փոքրամասնություններին և նկարագրում նրանց դավանաբանական ու կրոնա-մշակութային հիմնական դրսևորումները:	84-85	1	0,5	0,5	

41	Հայաստանում ապրող ազգային փոքրամասնությունների կրոնա-մշակութային համակարգերը	Ուսումնասիրել ՀՀ-ում բնակվող մյուս համայնքների (հույներ, ռուսներ, քրդեր) կրոնական ավանդույթներն ու սովորույթները:	Նկարագրում է ՀՀ-ում բնակվող տարբեր ժողովուրդների կրոնական տոներն ու արարողակարգերը՝ դրանք համադրելով ազգային մշակույթի հետ:	86-87	1	0,5	0,5	
42	Հայաստանում ապրող ազգային փոքրամասնությունների կրոնա-մշակութային համակարգերը	Խթանել կրոնական և մշակութային բազմազանության ընկալումը, հանդուրժողականությունը և համակեցության արժևորումը:	Համեմատում է տարբեր կրոնական համակարգերի առանձնահատկությունները և հիմնավորում փոխադարձ հարգանքի ու հանդուրժողականության կարևորությունը հասարակության մեջ:	87-89	1	0,5	0,5	
43	Ամփոփում 7. (բանավոր հարցում)	Ստուգել և համակարգել «Հայոց քրիստոնեական արժեհամակարգը» թեմայի շրջանակում ձևավորված գիտելիքներն ու արժեքային մոտեցումները:	Վերարտադրում է քրիստոնեական արժեհամակարգի, սրբերի, պատմական գործիչների և ազգային փոքրամասնությունների կրոնական համակարգերի վերաբերյալ ստացված գիտելիքները:		1		1	
ԹԵՄԱ 4 Իմ հայրենիքի էպոսը՝ «Մասնա ծռեր» և այլ ժողովուրդների էպիկական պատումները: (14 ժամ)								
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ Ձևավորել «Մասնա ծռեր» էպոսի և այլ ժողովուրդների էպիկական պատումների օրինակով ազգերի մշակութային առանձնահատկությունները վեր հանելու հմտություն								
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		1. Վերլուծի «Մասունցի Դավիթ» էպոսում ներկայացված արժեհամակարգը: 2. Համեմատի և հակադրի այլ ժողովուրդների էպոսներում ներկայացված արժեհամակարգը «Մասունցի Դավիթ» էպոսի հետ: 3. Տարբերակի էպոսի հերոսների գործունեությունը: 4. Մեկնաբանի էպոսի հերոսների բնավորության գծերը և գնահատի նրանց ազդեցությունը իր վարքի դրսևորման վրա: 5. Հետազոտի և բացահայտի սեփական շրջապատում էպոսի հերոսներին:						
44	«Մասունցի Դավիթը» էպոսը	Ծանոթացնել հայ ժողովրդական «Մասնա ծռեր» էպոսի ծագմանը, կառուցվածքին, էությանը և դրանում արտացոլված պատմական իրադարձություններին:	Նկարագրում է էպոսի ծագումն ու կառուցվածքը և բացատրում դրա պատմական ու ժողովրդական ակունքները:	91-93	1	0,5	0,5	
45	Էպոսի ճյուղերը: Մանասար և Բաղդա սար (Հայոց Ծովինար արքայադուստրը)	Ուսումնասիրել էպոսի առաջին ճյուղը՝ Մանասարի և Բաղդասարի ծնունդը, Ծովինարի կերպարն ու Սասուն հիմնադրման պատմությունը:	Նկարագրում է «Մասնա ծռեր» էպոսի առաջին ճյուղի սյուժետային զարգացումը, բացատրում է Ծովինարի անձնագծի կերպարի պատմաառասպելաբանական նշանակությունը, ներկայացնում է Մանասարի և Բաղդասարի հրաշապատում ծնունդն ու Սասունի հիմնադրման պատմությունը և կարողանում է վերլուծել էպոսում արտացոլված ազատասիրության, հայրենասիրության ու ազգային ինքնության գաղափարները:	94-95	1	0,5	0,5	
46	Էպոսի հերոսները՝ Մեծ Մհեր	Բացահայտել Մեծ Մհերի կերպարը, նրա սխրանքները, Սասունի պաշտպանության և Մարա Մելիքի հետ հարաբերությունների պատմամշակութային իմաստը:	Նկարագրում է Մեծ Մհերի սխրագործությունները և վերլուծում նրա կերպարում առկա ազգային-պաշտպանական գծերը:	96-97	1	0,5	0,5	
47	Ամփոփում 8. (բանավոր հարցում)	Ստուգել և համակարգել էպոսի ընդհանուր կառուցվածքի, առաջին և երկրորդ ճյուղերի վերաբերյալ	Գիտի էպոսի առաջին երկու ճյուղերի սյուժեն, կերպարների առանձնահատկություններն ու		1		1	

		ստացված գիտելիքները:	պատմական հիմքերը:					
48	Էպոսի հերոսները՝ Սասունցի Դավիթ	Ուսումնասիրել էպոսի կենտրոնական հերոս Սասունցի Դավթի կերպարը, նրա պայքարը հանուն Սասունի ազատագրման և արդարության:	Բնութագրում է Սասունցի Դավթի կերպարը, նկարագրում Մսրա Մելիքի դեմ նրա պայքարի դրվագները և մեկնաբանում նրա արդարամտությունն ու հայրենասիրությունը:	97	1	0,5	0,5	
49	Էպոսի հերոսները՝ Սասնա հերոսուհիները	Բացահայտել էպոսի կանանց կերպարները (Օովինար, Արմաղան, Խանդուխ, Դեհմուն-Օամ) և նրանց դերը ազգային ու ընտանեկան արժեքների պահպանման գործում:	Թվարկում է էպոսի կանանց կերպարները, բնութագրում նրանց դերը հերոսների կյանքում և արժևորում նրանց նշանակությունը:	98	1	0,5	0,5	
50	Կերպարներն էպոսում՝ Ձենով Հովհանն ու Քեռի Թորոսը, Փոքր Մհեր	Ուսումնասիրել էպոսի երկրորդական, բայց առանցքային կերպարները և չորրորդ ճյուղի՝ Փոքր Մհերի պատմությունն ու Ագռավաքարի խորհուրդը:	Նկարագրում է Ձենով Հովհաննի, Քեռի Թորոսի և Փոքր Մհերի կերպարները, պարզաբանում Ագռավաքարում Մհերի փակվելու խորհրդանշական իմաստը:	99-100	1	0,5	0,5	
51	Հասարակությունը էպոսում	Բացահայտել էպոսում արտացոլված հասարակական հարաբերությունները, ժողովրդի կենցաղը, աշխատասիրությունը և սոցիալական արդարության գաղափարը:	Վերլուծում է էպոսում ներկայացված հասարակության կառուցվածքը, բացատրում աշխատանքի, ազնվության և արդարության դերը հայոց կենցաղում:	101-103	1	0,5	0,5	
52	Ամփոփում 9. (խմբային աշխատանք)	Խթանել էպոսի կերպարների ու գաղափարների համատեղ վերլուծությունը, համագործակցային հմտություններն ու թեմատիկ գիտելիքների ամրապնդումը:	Համագործակցում է խմբի անդամների հետ, վերլուծում էպոսի կերպարները և ներկայացնում խմբային առաջադրանքի արդյունքները:		1		1	
53	Էպոսի դերը հայրենասիրության և ազգային արժեհամակարգի ձևավորման գործում:	Բացահայտել էպոսում առկա ազգային-արժեքային հիմքերը, հայրենասիրության, ազատատենչության և խաղաղասիրության գաղափարները:	Հիմնավորում է էպոսի նշանակությունը ազգային ինքնագիտակցության և հայրենասիրական դաստիարակության գործում:	105_ 106	1	0,5	0,5	
54	Էպոսի դերը հայրենասիրության և ազգային արժեհամակարգի ձևավորման գործում	Ուսումնասիրել էպոսի ազդեցությունը հայ գրականության, արվեստի, երաժշտության և ժամանակակից արժեհամակարգի վրա:	Ցույց է տալիս էպոսի անդրադարձը հայ մշակույթի տարբեր ճյուղերում և արժևորում դրա դերը ժամանակակից կյանքում:	107-109	1	0,5	0,5	
55	Այլ ժողովուրդների էպոսները (Գիլգամեշի էպոսը, Հունական դյուցազնաերգությունը)	Ծանոթացնել համաշխարհային գրականության հնագույն էպոսներին («Գիլգամեշ», «Իլիական», «Ոդիսական») և դրանց հիմնական թեմաներին:	Նկարագրում է «Գիլգամեշ» և հունական էպոսների սյուժետային գծերը, համեմատում դրանք «Սասնա ծռեր» էպոսի հետ:	110-111	1	0,5	0,5	
56	Այլ ժողովուրդների էպոսները (Ռուլանդի երգը, Շահնամե)	Ուսումնասիրել միջնադարյան արևմտաեվրոպական («Ռուլանդի երգը») և արևելյան («Շահնամե») դյուցազնավեպերը, դրանց գաղափարախոսությունը:	Գիտի «Ռուլանդի երգը» և «Շահնամե» էպոսների հերոսներին, տարբերակում դրանց ազգային-մշակութային առանձնահատկությունները:	111-113	1	0,5	0,5	
57	Ամփոփում 10. (քարտային աշխատանք-կարճ պատասխաններ)	Ապահովել հայկական և համաշխարհային էպոսների, դրանց կերպարների ու առանցքային գաղափարների վերաբերյալ գիտելիքների գրավոր ստուգումն ու	Կատարում է քարտային առաջադրանքները՝ գրավոր ներկայացնելով կարճ պատասխաններ էպոսների սյուժեի, հերոսների, ազգային		1		1	

		ամրապնդումը անհատական քարտային առաջադրանքների միջոցով:	արժեհամակարգի ու համաշխարհային զուգահեռների վերաբերյալ, և վերլուծում է սեփական աշխատանքի արդյունքները:					
ԹԵՄԱ 5		Անհատն ու հասարակությունը: (11 ժամ)						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել անհատների դերը հասարակության ձևավորման գործում վերլուծելու, գնահատելու հմտություններ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		1. Ուսումնասիրի անհատի ունեցած ազդեցությունը հայ հասարակության վրա: 2. Վերլուծի անհատի ունեցած դերը հասարակության զարգացման տարբեր բնագավառներում: 3. Գնահատի անհատի ունեցած դերը հասարակության կյանքում՝ ձևավորելով հարգալից վերաբերմունք նորարարություն արժեհամակարգի վերաբերյալ:						
58	Ո՞վ է անհատը: Տնտեսական և քաղաքական գործիչ	Ծանոթացնել «անհատ» հասկացությանը, քաղաքական ու տնտեսական գործիչների կերպարներին և նրանց գործունեության առանձնահատկություններին:	Սահմանում է «անհատ» եզրույթը, նկարագրում տնտեսական ու քաղաքական գործիչների դերը և բերում պատմական օրինակներ:	115-116	1	0,5	0,5	
59	Ո՞վ է անհատը: Տնտեսական և քաղաքական գործիչ	Ուսումնասիրել հայ պատմական տնտեսական և քաղաքական գործիչների ազդեցությունը հասարակության զարգացման ու պետականության ամրապնդման վրա:	Գիտի քաղաքական ու տնտեսական գործիչների ընդունած որոշումների ազդեցությունը հասարակական կյանքի վրա:	117-119	1	0,5	0,5	
60	Ռազմական գործիչ:	Բացահայտել ռազմական գործիչների, զորավարների դերը հայրենիքի պաշտպանության, ռազմարվեստի զարգացման և հասարակության համախմբման գործում:	Բնութագրում է նշանավոր ռազմական գործիչներին, գնահատում նրանց ավանդը հայրենիքի պաշտպանության և պատմական իրադարձությունների ընթացքի վրա:	119-120	1	0,5	0,5	
61	Մշակութային գործիչ	Ուսումնասիրել մշակույթի, արվեստի և գիտության գործիչների ազդեցությունը ազգային ինքնության, արժեհամակարգի և հասարակության հոգևոր զարգացման վրա:	Թվարկում է հայ նշանավոր մշակութային գործիչներին և մեկնաբանում նրանց ստեղծագործական ու լուսավորչական գործունեության նշանակությունը:	120-122	1	0,5	0,5	
62	Ամփոփում 11. (բանավոր հարցում)	Ստուգել և համակարգել տարբեր ոլորտների անհատների (քաղաքական, տնտեսական, ռազմական, մշակութային) վերաբերյալ ստացված գիտելիքները:	Վերարտադրում է անհատների տեսակների ու նրանց գործունեության վերաբերյալ գիտելիքները և բանավոր ներկայացնում դրանց պատմական նշանակությունը:		1		1	
63	Անհատի դերը հասարակությունում	Բացահայտել անհատի և հասարակության փոխադարձ ազդեցությունը, անհատի պատասխանատվությունը հասարակական առաջընթացում:	Բացատրում է անհատի և հասարակության փոխկապակցվածությունը և վերլուծում անհատական նախաձեռնությունների դերը:	124-125	1	0,5	0,5	
64	Անհատի դերը հասարակությունում	Ուսումնասիրել նորարար անհատների դերը հասարակության արժեհամակարգի փոփոխության և ժամանակակից զարգացումների մեջ:	Արժևորում է նորարար անհատների դերը հասարակական առաջընթացում և հիմնավորում հարգալից վերաբերմունքը նորարարությունների նկատմամբ:	126-128	1	0,5	0,5	

65	Ի՞նչ է հասարակությունը,ինչու՞ և ինչպե՞ս է այն ձևավորվում	Ծանոթացնել «հասարակություն» հասկացությանը, դրա ձևավորման պատմական նախադրյալներին և կառուցվածքին:	Սահմանում է «հասարակություն» եզրույթը և նկարագրում դրա ձևավորման հիմնական պատճառներն ու փուլերը:	129-132	1	0,5	0,5	
66	Ի՞նչ է հասարակությունը, ինչու՞ և ինչպե՞ս է այն ձևավորվում	Ուսումնասիրել հասարակական խմբերը, սոցիալական կապերը և հասարակության մեջ մարդկանց համակեցության կանոնները:	Տարբերակում է հասարակական տարբեր խմբերն ու կառույցները, պարզաբանում համակեցության կանոնների նշանակությունը:	133-134	1	0,5	0,5	
67	Ի՞նչ է հասարակությունը, ինչու՞ և ինչպե՞ս է այն ձևավորվում	Վերլուծել հայ հասարակության պատմական փոփոխությունները և ժամանակակից հասարակության առանձնահատկությունները:	Համեմատում է հասարակության զարգացման պատմական և ժամանակակից ձևերը, հիմնավորում քաղաքացիական պատասխանատվության դերը:	135-136	1	0,5	0,5	
68	Ամփոփում 12. (Գործնական աշխատանք)	Կատարել 2-րդ կիսամյակի ընթացքում անցած թեմաների ամփոփում:Պարզել ստացած գիտելիքների, ձևավորված հմտությունների ու կարողությունների հնարավորությունները:	Կատարում է 2-րդ կիսամյակի ընթացքում անցած թեմաների ամփոփում: Ցույց է տալիս ստացած գիտելիքների, ձևավորված հմտությունների ու կարողությունների հնարավորությունները:		1		1	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					68	40	28	